

КРАУДФАНДИНГ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Запорізький національний університет

Анотація. У тезах досліджено краудфандинг як сучасний фінансовий механізм соціально-економічного розвитку України. Розглянуто сутність та принципи колективного фінансування через Інтернет, основні види краудфандингу, механізми його дії, переваги та ризики для учасників. Визначено роль краудфандингу у підтримці стартапів, соціальних, культурних та освітніх ініціатив, а також його вплив на розвиток підприємництва, інновацій та формування спільнот підтримки. Зазначено, що ефективне застосування краудфандингу потребує правового регулювання, прозорості процесу та грамотного маркетингового супроводу. Подано рекомендації щодо оптимізації краудфандингових практик в Україні як інструменту стимулювання сталого економічного зростання.

Ключові слова: краудфандинг; колективне фінансування; соціально-економічний розвиток; стартапи; інновації; фінансові механізми; цифрові платформи; інвестиції; соціальні ініціативи.

CROWDFUNDING AS AN INNOVATIVE FINANCIAL MECHANISM FOR THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE

Abstract. This paper examines crowdfunding as a contemporary financial mechanism for the socio-economic development of Ukraine. It explores the essence and principles of collective online financing, the main types of crowdfunding, its operational mechanisms, as well as the advantages and risks for participants. The role of crowdfunding in supporting startups, social, cultural, and educational initiatives is analyzed, along with its impact on entrepreneurship, innovation, and the formation of supportive communities. It is emphasized that the effective application of crowdfunding requires legal regulation, transparency of processes, and professional marketing support. Recommendations are provided for optimizing crowdfunding practices in Ukraine as a tool for stimulating sustainable economic growth.

Keywords: crowdfunding; collective financing; socio-economic development; startups; innovation; financial mechanisms; digital platforms; investment; social initiatives.

У сучасних умовах цифрової трансформації та глобальної доступності інтернет-технологій краудфандинг стає одним із найпоширеніших і ефективних інструментів залучення фінансових ресурсів для реалізації різноманітних проєктів – від творчих ініціатив і соціальних стартапів до бізнес-починань та інноваційних технологічних розробок. Краудфандинг дозволяє підприємцям, митцям і громадським організаціям обходити традиційні фінансові інституції, одночасно відкриваючи доступ до широкої аудиторії потенційних інвесторів і зацікавлених осіб.

Сучасні соціально-економічні зміни та розвиток цифрових технологій стимулюють пошук альтернативних шляхів фінансування проєктів, що особливо актуально для стартапів, соціальних ініціатив, культурних та освітніх проєктів. Краудфандинг, як інструмент колективного фінансування через Інтернет, стає в Україні дедалі більш популярним, надаючи можливість реалізовувати ідеї навіть за відсутності значного стартового капіталу.

Краудфандинг визначається як метод залучення фінансових ресурсів для реалізації проєкту через добровільні внески великої кількості осіб, які можуть виступати як майбутніми користувачами продукту, так і зацікавленими донорськими групами. Організація збору коштів здійснюється через спеціалізовані онлайн-платформи, що забезпечує широкий географічний охоплення, мінімізує адміністративні та фінансові бар'єри та сприяє швидкому запуску проєктів [1].

У сучасних умовах цифрової трансформації економіки України краудфандинг стає не лише альтернативним джерелом фінансування, але й важливим інструментом формування інноваційного середовища. Широке впровадження цифрових платформ дозволяє підприємцям, стартапам та соціальним ініціативам залучати кошти від великої кількості донорів без потреби у традиційних банківських кредитах чи інвестиціях. Це відкриває нові можливості для розвитку малого та середнього бізнесу, підтримки культурних і освітніх проєктів, а також стимулює активну громадську участь у соціально-економічних процесах.

Краудфандинг також виступає ефективним інструментом тестування ринку та оцінки попиту на нові продукти чи послуги. Завдяки прямому залученню потенційних користувачів на етапі фінансування ініціатори проєктів отримують цінний зворотний зв'язок, який дозволяє коригувати продукт і маркетингову стратегію до масштабного запуску. Таким чином, краудфандинг поєднує функції фінансування, маркетингу та комунікації, створюючи сприятливі умови для інноваційної активності.

Водночас розвиток краудфандингу в Україні стикається з певними бар'єрами. Недостатня правова регламентація, відсутність стандартів контролю за використанням зібраних коштів та обмежена обізнаність населення щодо інструментів колективного фінансування можуть стримувати масштабне застосування цього механізму. Крім того, конкуренція на платформі, відсутність ефективних маркетингових стратегій і слабка прозорість проєктів здатні знизити довіру потенційних донорів. Для подолання цих викликів необхідне поєднання нормативного врегулювання, освіти у сфері фінансової грамотності та розвитку інструментів контролю за виконанням проєктів.

Переваги краудфандингу як механізму фінансування полягають у наступному:

- доступ до широкої аудиторії інвесторів незалежно від географії, що є критично важливим для молодих підприємців і стартапів із обмеженими ресурсами;
- мінімізація фінансових бар'єрів на старті, що дозволяє запускати проєкт без значного власного капіталу чи залучення кредитних ресурсів;
- тестування ринкового інтересу та оцінка попиту, що знижує ризики перед масштабним виробництвом або впровадженням продукту;
- формування спільнот підтримки, які не лише фінансово, але й інформаційно або ресурсно стимулюють розвиток проєкту, що сприяє інноваційному підприємництву.

До ризиків та обмежень краудфандингу, окрім зазначених вище, слід також віднести те, що успіх збору коштів значною мірою залежить від якості презентації проєкту, популярності ідеї, маркетингової стратегії та активності потенційних донорів.

На сучасному етапі розвитку економіки України краудфандинг поступово набуває популярності як альтернативне джерело фінансування для соціальних, культурних, освітніх та інноваційних проєктів. Його ефективне застосування вимагає не лише цікавої ідеї, але й здатності команди переконливо подати її, сформуванню довіри та залучити цільову аудиторію. В цілому, краудфандинг виступає не лише фінансовим механізмом, а й інтегрованим інструментом маркетингу та комунікації [2].

В Україні вже існують численні успішні приклади реалізації проєктів через краудфандинг, які демонструють потенціал цього фінансового механізму. Так, платформа «Спільнокошт» (Україна) підтримала фінансування низки соціальних та культурних ініціатив, серед яких документальні та ігрові фільми, театральні постановки та освітні проєкти для дітей і молоді. Наприклад, культурний проєкт «Мистецька резиденція в Києві» зібрав понад 200 тис. грн для проведення освітніх та творчих майстер-класів. У сфері стартапів українські технологічні компанії, такі як «PetCube», залучали кошти через міжнародні платформи, що дозволило їм не лише протестувати попит на продукт, але й вийти на глобальний ринок. Крім того, соціальні проєкти, такі як ініціатива «Шкільна бібліотека онлайн», використовували краудфандинг для створення електронних ресурсів та матеріалів для навчання дітей у віддалених регіонах. Ці приклади демонструють, що краудфандинг у поєднанні з ефективною маркетинговою стратегією і прозорою комунікацією з аудиторією здатен забезпечити успішну реалізацію як комерційних, так і соціально значущих ініціатив в Україні [3].

Таким чином, краудфандинг є сучасним і перспективним інструментом фінансування, який сприяє соціально-економічному розвитку України, стимулюючи

підприємництво, інновації та формування спільнот підтримки. Незважаючи на існуючі ризики – високу конкуренцію, правову невизначеність та можливі зловживання – цей механізм відкриває нові можливості для реалізації проєктів за рахунок колективних внесків громадян через цифрові платформи. Подальше дослідження та вдосконалення краудфандингових практик може стати ключовим фактором розвитку інноваційної та соціально орієнтованої економіки України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Василів С. Краудфандинг: перспективи запровадження та правового регулювання в Україні. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: «Юридичні науки»*. 2022. Том 9. № 3 (35). С. 277-282. URL: <https://ena.lpnu.ua/handle/ntb/64429> (дата звернення: 24.02.2026).

2. Сіромаха І. О., Омельченко А. І. Краудфандинг і краудінвестинг як альтернативні форми фінансової підтримки малого та середнього бізнесу в умовах сучасних викликів. *БІЗНЕС, ІННОВАЦІЇ, МЕНЕДЖМЕНТ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ* : зб. тез доп. VI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 24 квіт. 2025 р. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2025. С. 123-124. URL: <https://confmanagement-proc.kpi.ua/article/view/329463> (дата звернення: 24.02.2026).

3. Спільнокошт Україна. Колективне фінансування проєктів. *Велика Ідея*. URL: <https://biggggidea.com/> (дата звернення: 25.02.2026).

Онищенко Оксана Анатоліївна

кандидат наук з державного управління, доцент
доцент кафедри Підприємництва, менеджменту організацій та логістики
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя

oksana.onishchenko.znu@gmail.com

Oksana Onyshchenko

PhD in Public Administration, Associated Professor
Associate Professor at the Department of Entrepreneurship
Management of Organizations and Logistics
Zaporizhzhia national university, Zaporizhzhia

oksana.onishchenko.znu@gmail.com

Никифоренко Аріна Максимівна

студентка факультету менеджменту
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя

Arina Nykyforenko

student of the Faculty of Management
Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhia

